

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - סתם שדה ריק

מאת: תמר וייס-גבאי
איורים: בלה פוטשבוצקי
הוצאה: כנרת
קבוצת גיל: גנים בוגרים

האזינו לסיפור "סתם שדה ריק"
אנו מזמינים אתכם/ן להאזין להקלטה הקסומה של הסיפור "סתם שדה ריק", מאת: תמר וייס-גבאי | איורים:
בלה פוטשבוצקי | הוצאת: כנרת (גנים)

יוצרים ומגישים: ירדן בר כוכבא, הלפרין ודידי שחר מוזיקה ונגינה, טל בלכרוביץ' פתיח, דידי שחר
מוכנים/ות? מת? חי? לים!

שיחה: מה זו התחשבות?
"חשוב לנהוג בסביבה בהתחשבות" מה זו התחשבות? איך אפשר להתחשב זה בזה בבית, בקרב בני המשפחה?
ואיך נתחשב בסביבה? תוכלו לשוחח על כך עם הילדות והילדים ולהציע הצעות כיצד להתחשב בבני אדם
ובסביבה.

מְשַׁחֵק

הזמנה לתצפית

מוזמנים לצאת לתצפית על פיסת טבע בסביבה: גינה בקרבת הבית, שדה, חצר או אדנית במרפסת. מה תגלו אם תשבו בשקט ותתבוננו? מומלץ להצטייד בזכוכית מגדלת.

מְשַׁחֵק

לומדים זה מזה

מה מבוגרים יכולים ללמוד מילדות ומילדים? הרבה דברים! לשחק במשחק אהוב, להכין יצירה, להכיר נושא שנלמד בגן או לשתף במחשבה מעניינת. ומה ילדים וילדות יכולים ללמוד ממבוגרים? כדי לגלות מה ניתן ללמוד זה מזה צריך רק לשבת יחד ולהיות קשובים.

מְשַׁחֵק

תופסים צבעים

השמיים כחולים, האדמה חומה, הצמחייה ירוקה. כדאי לצאת החוצה ו"לתפוס צבעים": כל אחד וכל אחת, לפי תור, מכריזים על צבע, ושאר המשתתפים צריכים למצוא במהירות פריט בסביבה באותו הצבע ולהצביע עליו.

הַשְׂרָאָה

פיטרסט

[פיטרסט יצירות, תצפיות, טבע ומשחקים בדף הספר בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

שיחה

מפגש ושיחה בגן

הטרמה לסיפור? איך אתם מגיעים לגן? האם אתם הולכים ברגל או נוסעים? מה אתם רואים בדרך? תוכלו לשוחח על כך עם הילדים והילדות ולהסביר שהסיפור שהם עומדים לקרוא מתרחש בדרך אל הגן.

אפשר לשאול: מה אתם חושבים שיקרה לגיבורי הסיפור בדרך לגן?

בעקבות הסיפור? תוכלו לשאול: למה בהתחלה כולם חשבו שהשדה ריק? איך הילדים גילו שהשדה לא ריק בכלל? למה המבוגרים לא שמו לב למה שקורה בשדה? האם גם אתם שמים לב לפעמים לדברים שאחרים לא רואים? האם ילדים וילדות יכולים ללמד מבוגרים? אם כן, מה הם יכולים ללמד אותם?

העשרה

שומרים על הטבע

לאחר קריאת הסיפור ועיון משותף באיורים כדאי לשאול:

איפה יש פיסת טבע באזור שלנו?

מה אתם אוהבים לעשות בטבע?

איך שומרים על הטבע?

בעקבות השיחה ילדי הגן יכולים להכין כרזה שמתייחסת לפעולות שכדאי לעשות בטבע ולפעולות שיש להימנע מהן.

העשרה – [דרך כערך](#)? יציאה למרחב הסביבתי כפעילות שבשגרה

טבע עירוני? [עמק הצבאים](#), [פארק טבע עירוני](#), [טבע עירוני תל-אביב-יפו](#)

[טבע עירוני כפר סבא](#), [טבע עירוני בירושלים](#)? [תערוכה](#)

-

ספרים בנושא שמירת הטבע והקשר לטבע ² הטיול הקטן, [איך זה להיות עץ](#), [האיש שאהב עצים](#), [סיפור על גשם](#), [שלג של סביונים](#)

מאמצים טבע

בעקבות הסיפור תוכלו לאמץ מרחב טבעי בקרבת הגן או לייחד לכך פינה בחצר:

חוקרים ² מה יש בשדה? ² מה רואים, מריחים ומרגישים? מהו עולם החי שקיים בשדה? מה צומח שם? ומה עשו בני האדם במקום? ניתן להיעזר בזכוכית מגדלת או במשקפת ולעודד שיטוט, התבוננות, שאילת שאלות ויוזמה.

יוזמים ² מה נרצה לעשות? ² כדאי לחשוב יחד מה ניתן לעשות כדי לשמור על המרחב הטבעי ולסייע לו.

יצירה ותיעוד ² כדאי לעודד יצירה במרחב הטבעי ובגן בעקבות הביקור במקום.

שיתוף משפחות ² אפשר להזמין את בני המשפחה למרחב הטבעי. ילדי הגן ידריכו אותם ויציגו לפנייהם את היוזמות שלהם, את היצירות שלהם ואת כלל הפעילות.

הכנת שלט ² אפשר לשאול את לילדים מה הם היו רוצים לומר למי שמגיע, להציע להם להכין שלט למבקרים במקום ולהכין יחד את השלט.

העשרה ² [רגעי קסם ביער](#) ² אימוץ שטח טבעי בסמוך לגן

[יציאה לטיול בטבע עירוני](#)

[מה השתנה בגבעה מאז הסיור הקודם?](#)

לצאת החוצה

בית גידול לחיות

בית גידול ² הסביבה הטבעית של בעלי חיים וצמחים

כדאי להכיר בעלי חיים ואת סביבת הגידול שלהם: מדוע מתאים לדג לחיות בים? ומדוע הגמל חי במדבר? מה יקרה לחיה אם יעבירו אותה לסביבה שהיא לא רגילה לחיות בה?

בעקבות השיחה ניתן לשחק משחקי התאמה וזיכרון של חיות ובתי הגידול שלהן.

העשרה – [בתי גידול נדירים](#), החברה להגנת הטבע

[בתי גידול מימיים, שמורת עין אפק, בריכות חוף בישראל](#)

 ציצה

איור מדעי

מאירת הספר, בלה פוטשבוצק? הקפידה לשלב איורי בעלי חיים וצמחים שדומים מאוד למינים המציאותיים. בעמוד האחרון של הספר היא הוסיפה מעין מילון מאויר של הפריטים הללו. כדאי לחשוף את הילדים והילדות לעמוד זה. אפשר להשוות בין תצלומים מציאותיים ובין האיורים. אפשר לצאת למרחבי החיים ולבדוק: אילו מינים חיים וגדלים בסביבתנו? האם נמצא את המינים המופיעים בסיפור?

אפשר להזמין את הילדים ליצור יומן מעקב מאויר של הפריטים החיים במרחב החיים של הגן.

להעשרה ² השידור [מיקוד התבוננות ואיור חווייתי בטבע](#), "אקדמיה ברשת", שבו רן לוי-יממורי מדגים תהליך של התבוננות וציור בגן ובטבע.

 כללי

מי עבר כאן?

הילדים מגיעים אל השדה הריק ומבחינים בעקבות בעלי חיים שהתהלכו בשדה. ומי מבקר בחצר הגן שלנו? אפשר להכשיר בגן חלקה קטנה, ובה נפזר חול, נחליק יחד את השכבה העליונה באמצעות מגב ולמוחרת נבדוק אם יש עקבות חדשות ונגלה מי השאיר אותן.

אני רואה בעיני הקטנה

הסיפור כולו מרובה בתיאורים שהקוראים יכולים ללמוד מהם על הסובב אותם. אפשר לשחק עם הילדים והילדות את המשחק "אני רואה בעיני הקטנה" ועל ידי כך להעמיק את ההתבוננות ולהרחיב את יכולת התיאור.

סיפורי מסלול

אפשר להציע לילדי הגן לבחור מסלולים שונים בדרכם אל הגן ולמפות את המסלולים.

מפה 2 אפשר להזמין את הילדים ואת הילדות ליצור מפה של חצר הגן בדומה לאיור שבספר.

מסלולים 2 כדאי לבחור מסלולים ולשחק במשחקים שמשלבים הליכה במסלול, לדוגמה "מחפשים את המטמון".

להשראה 2 השידור [סימני דרך](#) במאגר ההקלטות במרחב הפדגוגי

גשר לקשר

תוכלו לשאול: מה זה גשר? אילו גשרים אתם מכירים? לשם מה נדרשים גשרים?

כדאי לעודד בניית גשרים בדרכים מגוונות: לגן, קוביות, מצנח בד או גשר אנושי של ילדים וילדות שאוחזים ידיים. מי רוצה לעבור מתחתיו?

מעבר אקולוגי 2 כדאי להכיר לילדי הגן את המעברים האקולוגיים שנבנו בישראל כדי לאפשר לבעלי חיים לחצות כבישים סואנים בבטחה, למשל: [מעבר בגן לאומי ירקון](#) או [מעבר אקולוגי לצבאים](#) מעל כביש 6 בדרום הארץ.

לצפייה – [בעלי חיים במעבר אקולוגי](#) מעל כביש 70

אפשר להכיר לילדים ולילדות סיפורים ושירים העוסקים בגשרים:

סיפורים – [אגדת גשר](#), [הגשר](#)

שירים – [כל העולם כולו גשר צר מאוד](#), [בנו גשר מזהב](#), [גשר אביניון](#)

אפשר להציג לפנייהם גם גשרים מיוחדים: [להכיר גשרים מיוחדים מהעולם](#).

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה